

Københavns Universitet

**Revisionsprotokollat
for årsrapport 2023**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
<i>1. Konklusion på revisionen</i>	810
1.1 Regnskabsmæssige hovedtal	810
<i>2. Ledelsens bekræftelser</i>	811
<i>3. Revisors ansvar</i>	813
<i>4. Revisionens fokusområder</i>	814
4.1 Risikovurdering og revisionsstrategi	814
4.2 Væsentlighedsniveau	814
4.3 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsrapporten	814
4.4 Særlige forhold	815
4.4.1 Kapitalberedskab	815
4.4.2 Administrationsreform	816
4.4.3 Bygningsdrift og voldgiftssager	817
4.4.4 Udvikling i lønomkostninger	818
<i>5. Finansiell revision</i>	819
5.1 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	819
5.2 Anvendt regnskabspraksis	819
5.3 Resultatopgørelsen	819
5.4 Balance – aktiver	821
5.5 Balance – passiver	823
5.6 Balance – egenkapital	824
5.7 Pengestrømme og likviditet	824
<i>6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision</i>	824
6.1 Juridisk-kritisk revision	827
6.2 Forvaltningsrevision	827
<i>7. Øvrige elementer</i>	828
7.1 Formelle forhold vedrørende regnskabsaflæggelsen	828
7.1.1 Institutionens formål	828
7.1.2 Drøftelser med direktion og bestyrelse om besvigelser	828
7.2 Ledelsesberetning, målrapportering og anden compliance	829
7.3 Ledelsens regnskabserklæring samt ikke-korrigerede fejl i årsrapporten	829
7.4 Eftersyn af bestyrelsens protokoller og overholdelse af statens regnskabsregler	830
7.5 Rapportering til andre myndigheder og underskriftsforhold	830
7.6 Forsikringsforhold	830
7.7 Strategi for finansiell risikostyring	830
7.8 Bestyrelsesgodkendte vedligeholdelsesplaner ift. bygninger	831
7.9 Redegørelse vedrørende forskningsinfrastruktur	831
7.10 Datterselskaber	832
7.11 Regnskabsinstruks	832
7.12 Retningslinjer for god finansiell kontrol	832
<i>8. Opfølgning på bemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater</i>	833
<i>9. Revisors ydelser samt uafhængighed</i>	835

Revisionsprotokollat til årsrapport 2023

1. Konklusion på revisionen

Vi har afsluttet revisionen af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2023. Vi har planlagt og udført revisionen med udgangspunkt i en vurdering af væsentlighed og risiko.

Revisionen har omfattet:

1. Institutionens årsregnskab
2. kontrol med institutionens tilskudsgrundlag, og
3. attestation af indberetninger, hvor Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har krævet særskilt revisorerklæring.

Vi har udarbejdet dette revisionsprotokollat i overensstemmelse med Uddannelses- og Forskningsministeriets revisionsbekendtgørelse nr. 1611 af 28/12/2022 om tilskud, regnskab og revision m.v., revisionsinstruks af 3. januar 2023, samt Uddannelses- og Forskningsministeriets gældende paradigme og vejledning.

1.1 Regnskabsmæssige hovedtal

Vi har afsluttet revisionen af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2023 for Københavns Universitet (KU). Årsregnskabet udviser følgende:

	2023	2022
	t.kr.	t.kr.
Resultat	9.664	(235.580)
Aktiver	9.743.060	8.984.713
Egenkapital	3.493.600	3.436.976

Ifølge lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Konklusion	<p>Vi har afsluttet vores revision af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2023. Hvis ledelsen godkender årsrapporten i den foreliggende form, vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning uden modifikationer, fremhævelser eller andre rapporteringsforpligtelser.</p> <p>Vi har derudover gennemlæst ledelsesberetningen, hoved- og nøgletal og målrapporteringen, herefter benævnt ledelsesberetningen, for at påse, at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og de informationer, som vi i øvrigt er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision.</p> <p>Vi vil afgive en særskilt udtalelse om, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.</p>
Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	Vi henviser til afsnit 5.1 for omtale af ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	<p>Revisionen har omfattet løn- og ansættelsesmæssige dispositioner, gennemførelse af salg (indtægtsdækket virksomhed), aktivitets- og ressourcestyring samt mål- og resultatstyring.</p> <p>Vi har afgivet udtalelse om, at den foretagne revision ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko ikke har givet anledning til væsentlige bemærkninger. Vi har i henhold til definitionerne i SOR med høj grad af sikkerhed konkluderet, at dispositioner inden for de undersøgte områder er i overensstemmelse med relevante bestemmelser i bevillinger, love og forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Høj grad af sikkerhed giver iht. SOR en høj sikkerhed, men ikke en absolut sikkerhed for, at reglerne er overholdt.</p>
Væsentlig usikkerhed vedrørende fortsat drift	<p>Ledelsen har valgt at aflægge årsregnskabet ud fra going concern-princippet. Baseret på vores revision er vi enige i ledelsens vurdering.</p>
Kontrol af ledelsens pligter	<p>Vi har foretaget kontrol af, at ledelsen overholder de pligter, som den ifølge lovgivningen er pålagt med hensyn til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oprette og føre bøger, fortegnelser og protokoller (f.eks. mødereferater). • Registrere institutionens reelle ejere.
Revisorpåtegning	<p>Hvis ledelsen godkender årsrapporten i den foreliggende form, vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning uden forbehold, fremhævelser eller særlige rapporteringsforpligtelser.</p> <p>Vi har derudover gennemlæst ledelsesberetningen og målrapporteringen (samlet i det efterfølgende benævnt ledelsesberetningen) for at påse, at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og de informationer, som vi i øvrigt er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision. I tilknytning til revisionspåtegningen afgiver vi derfor en særskilt udtalelse om, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet. Ledelsesberetningen omfatter ligeledes målrapporteringen, hoved- og nøgletal samt øvrige noter.</p> <p>Endvidere har vi i overensstemmelse med god offentlig revisionskik udvalgt relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Vi afgiver ligeledes en særskilt udtalelse om, at vi ingen væsentlige kritiske bemærkninger har at rapportere i den forbindelse.</p>

2. Ledelsens bekræftelser

I forbindelse med vores revision afgives en række erklæringer fra institutionens ledelse, herunder som dokumentation for de drøftelser, vi har med ledelsen i forbindelse med revisionens udførelse. Disse erklæringer kan i det væsentligste opsummeres som nedenfor:

Ledelsespåtegning	<p>Ledelsen skal iht. lovgivningen afgive en påtegning på årsrapporten, hvori det bekræftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At årsrapporten er blevet godkendt. • At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejl-informationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende. • At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. • At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.
Den daglige ledelses regnskabserklæring	<p>Som led i revisionen har den daglige ledelse afgivet en regnskabserklæring over for os vedrørende årsregnskabet for 2023. Den daglige ledelse har bl.a. bekræftet, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statstilskuddet er anvendt i overensstemmelse med de givne vilkår, og at tilskudsgrundlaget er opgjort i overensstemmelse med gældende regler. • Institutionens forvaltning vurderes at være tilrettelagt i overensstemmelse med principperne for god offentlig økonomistyring og sikrer, at institutionen er sparsommelig, produktiv og effektiv. • Institutionen efter ledelsens opfattelse har overholdt lovgivningen, og at forvaltningen har været økonomisk hensigtsmæssig. <p>Endvidere har den daglige ledelse erklæret, at fejl, der er konstateret under revisionen, er rettet i årsregnskabet.</p>
Forespørgsler om besvigelser	<p>Det er ved lov pålagt os at indhente udtalelser fra den daglige og øverste ledelse om eventuelle konstaterede eller formodede besvigelser eller fejlinformationer. Den daglige ledelse har oplyst over for os, at de ikke har kendskab til besvigelser, påståede besvigelser eller formodninger om besvigelser, ligesom der ikke vurderes at være særlig risiko for væsentlige fejl i institutionens årsregnskab som følge af regnskabsmanipulation eller misbrug af aktiver.</p> <p>Den øverste ledelse bekræfter ved underskrift på dette dokument følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. At den øverste ledelse er bekendt med ledelsens ansvar for udformning og implementering af interne kontroller til at forebygge og opdage besvigelser. 2. At der efter den øverste ledelses vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at institutionen har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsrapporten, herunder fejl i årsrapporten som følge af regnskabsmanipulation eller misbrug af institutionens aktiver. 3. At den øverste ledelse ikke har kendskab til oplysninger om besvigelser, påståede besvigelser eller formodninger om besvigelser, der kan have involveret ledelsen eller medarbejdere, og som kan have en væsentlig betydning for årsrapporten.

Vi har modtaget alle de ovenfor listede erklæringer uden bemærkninger.

3. Revisors ansvar

Vores arbejde som institutionsrevisorer tilrettelægges og udføres i henhold til internationale revisionsstandarder og § 9-aftalen, herunder standarder for offentlig revision. Arbejdet tilrettelægges med henblik på, at vi kan afgive en revisionspåtegning.

§ 9-aftalen har til formål at sikre, at Rigsrevisionen kan anvende institutionsrevisors revision af oplysninger med betydning for statsregnskabet. Aftalen giver endvidere Rigsrevisionen mulighed for at fastsætte krav til institutionsrevisor med hensyn til de områder, som institutionsrevisor erklærer sig om.

Revisionens formål, omfang og udførelse, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revision er beskrevet i bilag til vores protokollat af 31. oktober 2022, herunder at formålet med revisionen er at udtrykke en konklusion om, hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede af institutionens aktiver og passiver, pengestrømme, finansielle stilling og resultatet af institutionens aktiviteter.

Vores revision har ikke omfattet ledelsesberetningen og målrapporteringen. Erklæringsbekendtgørelsen kræver imidlertid, at vi gennemlæser ledelsesberetningen for at påse, at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og de informationer, som vi i øvrigt er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision. Denne gennemlæsning omfatter også en vurdering af, om ledelsesberetningen indeholder de oplysninger, som i henhold til statens regnskabsregler skal indgå i ledelsesberetningen. Vi skal herefter på baggrund af vores gennemlæsning afgive en udtalelse om, hvorvidt ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet. Vores udtalelse om ledelsesberetningen skal placeres i umiddelbar forlængelse af vores revisionspåtegning på årsregnskabet.

Vi har i henhold til standarderne for offentlig revision (SOR) gennemgået udvalgte emner inden for forvaltningen og foretaget revision af udvalgte emner med henblik på at foretage juridisk-kritisk revision. Revisionen har omfattet emnerne løn- og ansættelsesmæssige dispositioner, gennemførelse af salg (indtægtsdækket virksomhed), aktivitets- og ressourcestyring samt mål- og resultatstyring. Vi har afgivet udtalelse om, at den foretagne revision ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko ikke har givet anledning til væsentlige bemærkninger. Vi har i henhold til definitionerne i SOR med høj grad af sikkerhed konkluderet, at de undersøgte dispositioner ikke viser væsentlige regelbrud. Ligeledes har vi med høj grad af sikkerhed konkluderet, at de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen.

Revisionen har ansvaret for at opnå høj grad af sikkerhed for, at regnskabet er uden væsentlig fejlinformation. For så vidt angår forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision, er det vores formål at opnå høj grad af sikkerhed for, at de i regnskabsåret udvalgte områder er uden væsentlige regelbrud eller manglende understøttelse af skyldige økonomiske hensyn.

Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision udført i henhold til internationale revisionsstandarder og standarder for offentlig revision altid vil afdække væsentlig fejlinformation, såfremt dette skulle opstå.

Vi skal anbefale, at alle ledelsesmedlemmer gør sig bekendt med beskrivelsen af revisionens formål, omfang og udførelse, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mv.

4. Revisionens fokusområder

4.1 Risikovurdering og revisionsstrategi

Vi henviser til afsnit 3 i revisionsprotokollat af 27. oktober 2023 for en beskrivelse af risikovurdering og revisionsstrategi.

4.2 Væsentlighedsniveau

Revisionsomfanget er fastsat ud fra aktivitetsniveauet og resultatet for 2023. I revisionen af årsregnskabet har vi vurderet væsentlighedsniveauet til 200 mio. kr. (2022: 200 mio. kr.) Vi vil rapportere alle identificerede fejl, der enkeltvis eller sammenlagt overstiger 5% (10 mio. kr.) i vores revisionsprotokollat.

4.3 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsrapporten

---

I den efterfølgende figur har vi opsamlet de væsentligste forhold fra vores revision i form af en summarisk opstilling af de væsentligste tal fra årsregnskabet samt øvrige væsentlige revisionsområder. De enkelte områder er nærmere beskrevet i de efterfølgende afsnit, som der er anført konkrete referencer til i figuren.

Regnskabelement mv.	t.kr.	t.kr.	Konklusion		Henvisning
Aktiver	2023	2022	2023	2022	
Immaterielle anlægsaktiver	41.595	58.662	✓	✓	5.4
Materielle anlægsaktiver	1.656.290	1.353.094	✓	✓	5.4
Finansielle anlægsaktiver	2.081.877	1.909.969	✓	✓	5.4
Tilgodehavender fra salg vedr. varer og tjenesteydelser	160.146	120.956	✓	✓	5.4
Tilgodehavender vedr. tilskudsfinansierede områder	942.383	764.880	✓	✓	5.4
Andre tilgodehavender og periodeafgrænsningsposter	804.035	670.737	✓	✓	5.4
Værdipapirer	2.160.341	2.054.853	✓	✓	5.4
Likvide beholdninger	1.896.392	2.051.562	✓	✓	5.4
Aktiver	9.743.060	8.984.713			
Passiver					
Egenkapital	3.493.600	3.436.976	✓	✓	5.6
Hensatte forpligtelser	179.035	152.642	✓	✓	5.5
Periodiserede donationer	535.122	349.226	✓	✓	5.5
Skyldig løn og Feriepengeforpligtelse	496.239	486.331	⚠	⚠	5.5
Forudbetalte bundne tilskud	3.653.741	3.358.816	✓	✓	5.5
Leverandører af varer og tjenesteydelser	756.754	569.123	⚠	⚠	5.5
Anden kortfristet gæld og periodeafgrænsningsposter	628.569	631.600	✓	✓	5.5
Passiver	9.743.060	8.984.713			
Resultatopgørelsen					
Statstilskud	5.634.432	5.392.321	✓	✓	5.3
Øvrige tilskud	3.948.667	3.422.253	✓	✓	5.3
Salg af varer og tjenesteydelser	581.184	567.411	✓	✓	5.3
Andre indtægter	248.881	257.553	✓	✓	5.3
Personaleomkostninger	-6.245.935	-5.898.162	✓	⚠	5.3
Husleje	-1.233.300	-1.052.310	⚠	⚠	5.3
Af- og nedskrivninger	-208.740	-187.928	✓	✓	5.3
Tab og nedskrivninger vedr. materielle anlægsaktier	-626	-1.776	✓	✓	5.3
Øvrige driftsomkostninger	-2.905.168	-2.551.704	✓	✓	5.3
Finansielle poster	190.268	-183.239	✓	✓	5.3
Resultat	9.664	(235.580)			
Øvrige væsentlige områder					
Pengestrømsopgørelse					5.7
Generelle it-kontroller			⚠	⚠	Løbende protokol
Ledelsens tilsidesættelse af kontroller					
Forvaltning og juridisk-kritisk			⚠	⚠	6
Forretningsgange/interne kontroller, herunder formålsfordeling			⚠	✓	5.2 & løbende protokol
Risikovurderingen fremgår i afsnit 3 i revisionsprotokollatet af 27. oktober 2023	✓	Ingen kritiske eller væsentlige kommentarer			
	⚠	Kræver ledelsens bevågenhed			
	✗	Risiko har væsentlig betydning - kræver ledelsens bevågenhed			

4.4 Særlige forhold

4.4.1 Kapitalberedskab

Vi vurderer, at KU ved udgangen af 2023 har et forsvarligt kapitalberedskab, der overstiger målsætningen på 700 mio. kr. En væsentlig del af de likvide beholdninger på 4.057 mio. kr. kan henføres til forudbetalte bundne tilskud, der udgør 3.654 mio. kr.

mio.kr.	2024 (budget)	2023	2022
Likvide beholdninger	593	1.896	2.052
Værdipapirer	2.080	2.160	2.055
Samlet likviditet (sum)	2.673	4.057	4.107
Forudbetalte ekstraordinære tilskud	*(31)	(31)	(33)
Forudbetalte bundne tilskud	*(3.654)	(3.654)	(3.359)
Forudbetalt finanslovstilskud	*(512)	(512)	(477)
Fri likviditet	(1.524)	(140)	238

*i kolonnen for budget 2024 er det antaget, at forudbetalte ekstraordinære tilbud, forudbetalte bundne tilskud og forudbetalt finanslovstilskud forbliver uændrede i forhold til 2023.

Vi har fået forelagt bestyrelsesgodkendt budget for 2024, som er gennemgået på bestyrelsesmødet i december 2023. Budgettet viser likvide beholdninger på 593 mio. kr. ekskl. værdipapirer pr. 31. december 2024 mod likvide beholdninger på 1.896 mio. kr. pr. 31. december 2023.

Grundet det forventede underskud på 613,9 mio. kr. samt betaling af en væsentlig del af KU's egenfinansiering af det kommende Statens Naturhistoriske Museum på 140 mio. kr. (forudbetaling af husleje) forventes KU's likviditet at blive reduceret betydeligt i 2024.

KU budgetterer med likvider og værdipapirer ultimo 2024 på 2.673 mio. kr. og forudbetalte bundne tilskud på 3.654 mio. kr., hvilket resulterer i, at de forudbetalte bundne tilskud overstiger likviditeten uden hensyntagen til korrektion for overhead og tilgodehavender fra samarbejdspartnere. Forudsat at forudbetalte ekstraordinære tilbud, forudbetalte bundne tilskud og forudbetalt finanslovstilskud forbliver uændrede, vil de negative pengestrømme i 2024 resultere i, at KU har en negativ fri likviditet på 1.524 mio. kr.

Vi er oplyst, at KU vil i løbet af 2024 udarbejde en risikoanalyse af likviditeten, som skal underbygge og revurdere det nuværende likviditetsberedskab jf. Strategi for finansiel risikostyring på 700 mio. kr., og at den likviditetsmæssige udvikling vil få forøget fokus i måneds- og Ø-rapporteringer, som vil omfatte en afrapportering om forventet likviditetsprognose.

Vi følger op på ovenstående i forbindelse med vores løbende revision for 2024.

4.4.2 Administrationsreform

KU har arbejdet med administrationsreformen, siden det blev besluttet af bestyrelsen i november 2022. Ambitionen for administrationsreformen er at skabe en bedre og mere effektiv administration og service for at fastholde KU's position blandt de bedste universiteter i Europa. Et af reformens pejlemærker er at frigøre ressourcer i størrelsesordenen 300 mio. kr. årligt, der skal investeres i styrket forskning, uddannelse, innovation og samarbejde. Designfasen for administrationsreformen forventes at blive afsluttet i juni 2024, hvorefter implementeringsfasen påbegyndes.

Vi følger op på administrationsreformen i forbindelse med revisionen for 2024.

4.4.3 Bygningsdrift og voldgiftssager

Status på voldgiftssager fra tidligere år

De igangværende sager pr. 31. december 2023 er indregnet som skyldige beløb. KU har underskrevet de nye lejekontrakter med BYGST medio december 2023. Der er dog fortsat uenighed mellem KU og BYGST om enkelte af de nye lejekontrakter, hvorfor KU fortsat har to verserende voldgiftssager med BYGST om henholdsvis Mærsk Tårnet (MT) og Niels Bohr-bygningen (NBB).

KU anlagde i 2018 interne statslige voldgiftssager mod BYGST. Formålet var at få en juridisk vurdering af KU's lejevilkår og en ansvarsplacering i en række problematiske byggesager, hvor der har været væsentlige forsinkelser og fordyrelser. I sagen vedrørende MT er der gennemført syn og skøn, og der skal efterfølgende tages stilling til, hvorvidt sagen skal afvente afgørelsen af en verserende voldgiftssag mellem BYGST og totalrådgiver. Sagen kan tidligst forventes afgjort i 2024.

KU har overtaget hele Niels NBB 1. juli 2023. Ved starten af 2024 har KU overtaget driften af bygningen. Det forventes, at de første forskere og studerende flytter ind i løbet af 2024. Der er indgået aftale om, at huslejen for NBB er nedsat, indtil den interne statslige voldgift herom er afsluttet. Når voldgiftssagen er afsluttet, forventer KU, at der foretages en regulering af huslejen med tilbagevirkende effekt.

Huslejeopkrævning fra BYGST

KU har før 2023 ibrugtaget MT og har medio 2023 overtaget NBB. KU har tidligere indregnet forskellen mellem opkrævet husleje og den husleje, der svarer til den indgåede aftale, som en skyldig omkostning, dvs. ikke betalt, men opkrævet, huslejeandel. Herefter benævnt hensættelse.

Der hensættes ikke til ekstra huslejeomkostninger for MT og CPSC fra 2020, da KU har accontobetalt de fulde fakturaer, som BYGST har fremsendt i perioden 2020-2022; dog er der beregnet en renteomkostning på 2,9 mio. kr. i 2023 (akkumuleret rente på 10,3 mio. kr.) for MT, som er tillagt hensættelsen. For MT og CPSC udestår således primært afklaring af husleje fra tidligere år. For CPSC er KU fortsat uenig i den anlægssum, som BYGST lægger til grund for huslejberegningen.

Der er indgået en aftale mellem KU og BYGST om, at huslejen for NBB er nedsat, indtil den interne statslige voldgift herom er afsluttet. Når voldgiftssagen er afsluttet, skal der foretages en regulering af huslejen med tilbagevirkende kraft. KU bliver faktureret husleje af BYGST på NBB med udgangspunkt i en anlægssum på 1.700 mio. kr. I risikoanalysen fra Vejdirektoratet d. 28. august 2023 er den forventede anlægssum 5.200 mio. kr. Der hensættes til husleje på NBB med udgangspunkt i anlægssummen fra Vejdirektoratet på 5.200 mio. kr., hvilket belaster KU's økonomi med 12,5 mio. kr. pr. måned, hvorfor hensættelsen forventes at stige fra 160,1 mio. kr. til 310,1 mio. kr. ved udgangen af 2024. Forholdet er en væsentlig usikkerhedsfaktor for KU's fremtidige økonomi og likviditet.

Udviklingerne i hensættelserne fra 2022 til 2023 fremgår af tabellen nedenfor.

Bygning	2023	2022
Niels Bohr Instituttet (NBB)	160,1	55,5
Copenhagen Plant Science Center (CPSC)	2,8	2,8
Mærsk Tårnet (MT)	32,4	29,5
Hensat i alt	195,3	87,8

4.4.4 Udvikling i lønomkostninger

Nedenfor har vi indhentet nøgletal fra årsrapporten og budgettet for 2023, hvoraf den finansielle trend på lønninger fremgår.

	2023 (budget)	2023 (realiseret)	2022
Omsætning (mio. kr.)	9.885	10.413	9.640
Overskudsgrad	-4%	0%	-3%
Løn i pct. af indtægter	61%	60%	61%
Lønudvikling fra 2022 – 2023	2%	6%	3%
Årsværk (VIP)	-	5.541	5.381
Årsværk (D-VIP)	-	426	428
Årsværk (TAP)	-	4.421	4.255
Løn pr. årsværk	-	601	586
Omk. (ex. løn) i pct. af indtægter	43%	42%	39%

Vi bemærker følgende for udviklingen fra 2022 til 2023:

- Lønudviklingen fra 2022 til 2023 er steget med 6% mod budgetteret stigning på 2%. Stigningen bør ses sammen med løn i procent af indtægter, der er 1 procentpoint lavere end 2022 og budgettet for 2023. Stigende aktivitet på tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed er en del af årsagen til stigningen i lønudviklingen og stigningen i årsværk for VIP og TAP. Herudover skyldes stigningen øvrige forhold, herunder strategiske satsninger, vakante stillinger i 2022 der er besat i 2023 samt opnormering på bemandingsudfordrende områder.

KU har realiseret et resultat, der økonomisk er bedre end budgetteret, primært grundet den positive udvikling i værdipapirer.

5. Finansiell revision

5.1 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

Vi har kendskab til følgende fejl i årsrapporten, som ikke er rettet i forbindelse med revisionen. Fejlen er identificeret af KU.

1. KU har i lighed med tidligere år indregnet modtagne energiafgiftsrefusioner i 2023 som øvrige indtægter, men skulle iht. statens kontoplan have modregnet refusionerne i de indregnede omkostninger. Økonomistyrelsen præciserede at energiafgiftsrefusioner skulle indregnes anderledes i november 2023, og KU har vurderet at forholdet rettes fra 2024 og frem. Hvis fejlen skulle rettes, ville indtægterne reduceres med 18.135 t.kr. og omkostningerne reduceres med tilsvarende beløb.

T.kr.	Resultatopgørelse		Balance		
	Indtægter	Omkostninger	Aktiver	Passiver	Egenkapital
Fejl 1	(18.135)	(18.135)			-

Den ovenfor listede ikke-korrigerede fejl giver ikke anledning til at modificere konklusionen i vores revisionspåtegning.

5.2 Anvendt regnskabspraksis

Vi har gennemgået den anvendte regnskabspraksis og har fundet, at denne er i overensstemmelse med Uddannelses- og Forskningsministeriets og Økonomistyrelsens retningslinjer herfor.

Der er ikke sket væsentlige ændringer i anvendt regnskabspraksis.

5.3 Resultatopgørelsen

Formålsregistrering

Anvendelse af obligatoriske regnskabsdimensioner

Vi har i forbindelse med revisionen af årsrapporten gennemgået KU's anvendelse af de 4 obligatoriske regnskabsdimensioner jf. UFM's konterings- og fordelingsvejledning. Herudover vi påset, at KU's regnskabsinstruks indeholder en beskrivelse af registrering på de obligatoriske regnskabsdimensioner.

KU har i forbindelse med regnskabsaflæggelsen konstateret at den første version af formålsfordeling var fejlbehæftet, da inputdata ikke afspejlede det reelle forbrug. KU har derfor foretaget kvalitets-sikring af inputdata, hvilket har givet anledning til en række tilretninger af de opgjorte fordelinger. KU vil i 2024 udarbejde arbejdsgangsbeskrivelser og kortlægge processer for formålsfordelingen, samt gennemføre kortlægning af risici ved formålsfordeling og udvikle kontroller, der imødegår risikoen for fejlagtig fordeling.

Vi har derudover ikke konstateret mangler i KU's tilrettelagte forretningsgange, processer og kontroller til opfyldelse af registrering efter Uddannelses- og Forskningsministeriets fælles kontoplan og regnskabsdimensionerne, og at disse bidrager til, at de obligatoriske regnskabsdimensioner anvendes. Det er vores vurdering, at ledelsen har passende fokus på at følge de obligatoriske regnskabsdimensioner.

Vores revision af de obligatoriske regnskabsdimensioner har herudover ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

Statstilskud

I forbindelse med revisionen af dette område har vi blandt andet gennemgået den af KU udarbejdede totalafstemning af statstilskud, herunder påset, at såvel bogførte direkte finanslovsbevilgede som aktivitetsbestemte statstilskud er i overensstemmelse med udmeldinger fra de respektive ministerier.

Revisionen har omfattet en vurdering af, om KU's rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt i forhold til det statstilskud, som genereres på baggrund af institutionens STÅ-aktivitet. KU anvender STADS som studieadministrativt system og har passende processer og funktionsadskillelse ved registrering af studerende og karakterer. Herudover er der regelmæssig kontrol af fejllister, som genereres i forbindelse med overførsler mellem Digital Eksamen og STADS.

Vores revision af statstilskud har ikke givet anledning til bemærkninger.

Øvrige tilskud

Som led i vores revision af KU's projektportefølje har vi gennemgået kvartalsrapporteringerne for 2. og 4. kvartal 2023, herunder principperne for korrekt periodisering af projektporteføljen. Vores gennemgang gav ikke anledning til bemærkninger.

Salg af varer og tjenesteydelser samt andre indtægter

I forbindelse med revisionen af dette område har vi blandt andet påset, at de bogførte indtægter for deltagerbetaling mindst svarer til de til grund for ministerieindberetningerne anførte studerende gange deltagerbetaling pr. studerende.

For andre indtægter har vi udført en række analyser og gennemgået stikprøver med henblik på verifikation af indtægternes forekomst og periodisering. Vores gennemgang gav ikke anledning til bemærkninger.

Personaleomkostninger

Vi har fulgt op på sidste års gennemgang af forretningsgangene vedrørende gager og lønninger. Vi har igen i år gennemgået forretningsgange vedrørende registrering og vedligeholdelse af løndata blandt andet med henblik på at sikre:

- at lønninger og lønrelaterede poster registreres i den korrekte periode

- at alle lønninger og lønrelaterede poster registreres korrekt
- at registrerede lønninger og lønrelaterede poster vedrører institutionen og er godkendt
- at alle lønninger og lønrelaterede poster er i overensstemmelse med lovgivning, aftaler samt gældende overenskomster.

Vi har i forbindelse med den afsluttende revision af KU's årsregnskab foretaget analyser af lønudviklingen for ledende medarbejdere samt nøglepersoner. Vi har ligeledes kontrolleret afstemningen af de udgiftsførte lønninger i årsregnskabet med indberetning til skattemyndighederne. Endvidere har vi stikprøvevis kontrolleret, at lønrelaterede poster er reguleret i overensstemmelse med gældende regler og praksis.

Samlet set er det vores vurdering, at der er etableret en hensigtsmæssig og betryggende lønadministration.

Husleje, øvrige driftsomkostninger, af- og nedskrivninger og finansielle poster

---

Husleje og øvrige driftsomkostninger er stikprøvevist kontrolleret i forhold til periode, beløb, godkendelse mv. Endvidere har vi i forbindelse med vores revision af øvrige driftsomkostninger efterprøvet, at KU's systemopsatte godkendelsesprocedurer har været implementeret som oplyst. Det er oplyst af institutionen, at godkendelsesprocedurer ikke har været kompromitteret i året. Der henvises til afsnit 4.3.3 *Bygningsdrift og voldgiftssager* for nærmere omtale af igangværende sager med BYGST.

Vi har sandsynliggjort de foretagne afskrivninger og sammenholdt dem med institutionens regnskabspraksis.

Vi har sammenholdt de bogførte finansielle indtægter og finansielle omkostninger med oversigter og bekræftelser modtaget fra KU's kapitalforvaltere og bankforbindelser.

Vores gennemgang har herudover ikke givet anledning til bemærkninger.

5.4 Balance – aktiver

Immaterielle anlægsaktiver

Vi har udført en række analyser med henblik på at forstå udviklingen på de immaterielle anlægsaktiver. Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Materielle anlægsaktiver

Vi har i forbindelse med vores revision testet, at KU's forretningsgange og interne kontroller til at sikre tilstedeværelse og værdiansættelse af institutionens anlægsmasse har været implementeret og effektive igennem hele regnskabsåret.

Vi har udvalgt stikprøver på tilgange i årets løb, som er afstemt til underliggende dokumentation. Vi har ligeledes forholdt os til afgange i anlægskartoteket. Denne gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Finansielle anlægsaktiver

Vi har kontrolleret, at de indregnede kapitalandele i dattervirksomheder og øvrige kapitalandele er indregnet til kostpris i henhold til KU's regnskabspraksis, og at kostpriser og ejerandele er uændret i forhold til sidste år.

Vi har i forbindelse med vores revision kontrolleret tilgang i gældsbreve fra staten, langfristede tilgodehavender og årets deposita til underliggende dokumentation.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Tilgodehavender vedr. varer og tjenesteydelser

Vi har gennemgået KU's forretningsgange og processer til opgørelse af reservationer til imødegåelse af tab og sammenholdt disse med analyser af debitorernes aldersfordeling på samme tidspunkt i tidligere år, debitorernes sammensætning og realiserede tab i regnskabsåret. Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Tilgodehavende fra igangværende tilskudsaktiviteter

Som beskrevet tidligere har vi som led i vores revision af KU's projektportefølje gennemgået kvartalsrapporteringerne for 2. og 4. kvartal 2023, herunder principperne for korrekt periodisering af projektporteføljen. Endvidere har vi vurderet KU's forretningsgange til at sikre en korrekt præsentation af porteføljen som henholdsvis aktiv og passiv i årsrapporten. Endvidere har vi efterprøvet KU's forretningsgange til sikring af en retvisende løbende hensættelse til tabsgivende projekter, som udgør 18,3 mio. kr. i 2023 (10,2 mio. kr. i 2022). Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Andre tilgodehavender og periodeafgrænsningsposter

For andre tilgodehavender og periodeafgrænsningsposter har vi stikprøvevist kontrolleret regnskabsposterne til underliggende specifikationer og dokumentation. Herudover har vi modtaget notat udarbejdet af KU vedrørende indregning af tilgodehavender hos samarbejdspartnere på eksternt finansierede projekter. Indregnede tilgodehavender i 2023 er på 628 mio. kr. mod 523 mio. kr. i 2022.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Værdipapirer

Værdipapirbeholdningen er afstemt til bekræftelser modtaget fra KU's kapitalforvaltere og bankforbindelser uden bemærkninger. Værdipapirerne er optaget til dagsværdi.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger er afstemt til ekstern dokumentation, herunder modtagne bekræftelse fra KU's bankforbindelser. Vi har endvidere kontrolleret, at institutionens likvide midler er anbragt i overensstemmelse med institutionens politikker herfor. Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.5 Balance – passiver

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser vedrører primært reetableringsforpligtelsen på lejemål og åremålsforpligtelsen. KU har revurderet reetableringsforpligtelsen til Kommunehospitalet og fundet anledning til at øge hensættelsen med 45,4 mio. kr.

Vi har vurderet ledelsens værdiansættelse af hensatte forpligtelser og har ingen bemærkninger hertil.

Skyldig løn og feriepengeforpligtelse

Vi har i forbindelse med årets revision gennemgået KU's procedure for korrekt ferieregistrering, som skal sikre, at der foreligger et validt grundlag for KU's beregning af feriepengeforpligtelsen.

På den baggrund vurderes det, at forpligtelsen pr. 31. december 2023 er beregnet på korrekt grundlag og efter korrekt metode. Dette bekræftes ligeledes ved benchmark-analyse, hvor der er sammenlignet med andre lignende institutioner. Vi henviser til afsnit 8 vedrørende vores vurdering af niveauet for KU's gennemsnitlige restferiedage.

Vi har analyseret på udviklingen i skyldig løn. Vores revision har herudover ikke givet anledning til bemærkninger.

Forudbetalte bundne tilskud

Vi henviser til afsnittet "Tilgodehavende fra igangværende tilskudsaktiviteter" under pkt. 5.4.

Leverandører af varer og tjenesteydelser

Vi har gennemgået forretningsgange for korrekt behandling af kreditorer, herunder bogføring i korrekt periode. Vi har kontrolrevideret KU's egen controllingnotat, som omfatter en række controllingaktiviteter, herunder controlling af korrekt periodisering af omkostninger og leverandørgæld.

Der er hensat 195,3 mio. kr. vedrørende igangværende sager med BYGST (fakturerede ikke betalt andel af huslejeopkrævninger). Se nærmere omtale i afsnit 4.4.3 *Bygningsdrift og voldgiftssager*. Forholdet kræver ledelsens bevågenhed, da udfaldet af huslejebetalingerne vil kunne have stor indflydelse på KU's samlede økonomi og derfor har og fortsat bør have stor fokus.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger herudover.

Anden gæld og periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposten vedrører primært periodisering af statstilskud for 2024, der er modtaget ultimo december 2023. Vi har afstemt forudbetalt statstilskud til udbetalingsbilag fra styrelsen uden bemærkninger.

Vi har i forbindelse med revisionen gennemgået anden gæld til underliggende specifikationer.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

5.6 Balance – egenkapital

Der har ikke været bevægelser på egenkapitalen udover årets resultat og egenkapitalbinding af gældsbreve fra staten i forbindelse med overdragelse af donerede bygninger mv. til den statslige huslejeordning. Vi har afstemt bevægelserne på egenkapitalen uden at det har givet anledning til bemærkninger.

5.7 Pengestrømme og likviditet

Årets samlede likviditetsvirkning udgør -49.681 t.kr. mod -219.360 t.kr. sidste år:

	2023	2022
	t.kr.	t.kr.
Driftens likviditetsvirkning	414.141	251.726
Investeringers likviditetsvirkning	(791.462)	(585.000)
Finansieringens likviditetsvirkning	<u>327.640</u>	<u>113.914</u>
Årets likviditetsforskydning	<u>(49.681)</u>	<u>(219.360)</u>

For kommentarer vedrørende udvikling i likviditet og kapitalberedskab henvises til afsnit 4.4.1.

6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision gennemføres i henhold til standarderne for offentlig revision (SOR).

Standarderne har til formål at sikre en ensartet revision på det offentlige område på tværs af forskellige offentlige organisationer og indeholder derfor et antal pligtige plantemaer, der skal gennemgås som led i dels SOR 7 forvaltningsrevisionen og dels SOR 6 den juridisk-kritiske revision, i det omfang disse er relevante. Derudover skal det overvejes, hvorvidt der er behov for at udvælge andre områder til revision.

Revisionen af de pligtige plantemaer i henhold til SOR kan gennemføres efter en rotationsplan, således at de pligtige områder er dækket over en 5-årig periode. For revisionen 2023 har vi udvalgt følgende plantemaer:

SOR 6 – Juridisk-kritisk revision:

- Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner (afsnittet er medtaget i revisionsprotokollat af 27. oktober 2023)
- Gennemførelse af salg (Indtægtsdækket virksomhed)

SOR 7 – Forvaltningsrevision:

- Aktivitets- og ressourcestyring (afsnittet er medtaget i revisionsprotokollat af 27. oktober 2023)
- Mål- og resultatstyring

Vores rotationsplan for de kommende år er præsenteret nedenfor. Vi har i henhold til Styrelsens instruks vist de plantemaer, der planlægges revideret inden for en 5-årig periode, samt plantemaer og underemner, der er revideret inden for 4 år før indeværende regnskabsår.

Relevante plantemaer	Finansiel værdi (væsentlighed)	Risiko for forvaltningsmangel/ regelbrud	Begrundelse	Tidspunkt for gennemgang		
				Tidligere år	2023	Fremtidig år
Gennemførelse af indkøb (SOR 6a)	● ● ●	● ○ ○	Plantemaet relateret til gennemførelse af indkøb da KU er forpligtet til at sikre, at udbudsloven samt andre relevante statslige regelsæt overholdes, i det omfang de er relevante for KU.	2019 2022		2027 2024
Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner (SOR 6b)	● ● ●	● ○ ○	Plantemaet relateret til løn- og ansættelsesmæssige dispositioner vurderes væsentligt henset til væsentligheden af de indregnede omkostninger.	2019 2020 2021 2022	X	2027 2026 2025 2024
Gennemførelse af salg (indtægtsdækket virksomhed) (SOR 6c)	● ○ ○	● ● ○	Plantemaet vurderes mindre væsentligt, da omfanget er lavt set i forhold til KU's samlede aktiviteter. Temaet udvælges dog grundet krav fra styrelsen.	2019 2020 2021 2022	X	2027 2026 2025 2024
Aktivitets- og ressourcestyring (SOR 7a)	● ● ●	● ○ ○	Plantemaet vurderes væsentligt, da KU skal sikre, at aktiviteter og ressourcer tilpasses de faktiske behov, herunder at det løbende tilstræbes at tilpasse omkostningerne til det aktuelle aktivitetsniveau.	2019 2020 2021 2022	X	2027 2026 2025 2024
Udvalgt underemne: Håndtering af eksternt finansierede projekter (SOR 7a)	● ● ●	● ○ ○	Underemnet vurderes væsentligt, da KU har mange projekter, der finansieres af eksterne parter, hvor der stilles betingelser til projektet for at modtage finansieringen. Der vil være fokus på håndtering af projekter fra vugge til grav samt fokus på, at KU har udarbejdet tilstrækkelige og betryggende forretningsgange på området.	2022	(X)	
Mål- og resultatstyring (SOR 7b)	● ● ●	● ○ ○	Plantemaet vurderes væsentligt, da KU skal sikre, at der er fastsat mål for uddannelses kvaliteten og opfølgning på de opnåede resultater på mål af høj væsentlighed.	2019 2020 2021 2022	X	2027 2026 2025 2024
Styring af offentlige indkøb (SOR 7c)	● ● ●	● ○ ○	Plantemaet vurderes væsentligt, da KU er forpligtet til at sikre, at indkøb sker i henhold til fastlagte indkøbspolitikker og strategier, og at der følges op på målsætninger for indkøbere.	2018 2021		2027 2024
Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter (SOR 7d)	● ● ○	● ● ●	Plantemaet vurderes væsentligt i de år, hvor KU gennemfører væsentlige investeringsprojekter. Der vil være fokus på budgetudarbejdelsen og -opfølgningen, samt at det leverede produkt stemmer til kravspecifikation.	2019		
(X) Minimumshandlinger gennemført						

6.1 Juridisk-kritisk revision

Gennemførelse af salg (indtægtsdækket virksomhed)

Formål

Formålet med revisionen af den indtægtsdækkede virksomhed er at opnå høj grad af sikkerhed for, at der ikke er væsentlige og uopdagede fravigelser fra retningslinjerne for indtægtsdækket virksomhed, herunder særligt at det opgjorte resultat af indtægtsdækket virksomhed er i overensstemmelse med foretagne registreringer, og at det akkumulerede resultat ikke er negativt.

Afgrænsning

Revisionen omfatter gennemgang af de af KU tilrettelagte forretningsgange og kontroller for indtægtsdækket virksomhed, herunder at der er processer for rapportering til ledelsen. Gennemgangen har ikke omfattet en vurdering af de forretningsmæssige beslutninger, der er truffet på baggrund af den modtagne information.

Omfang

Revisionen har blandt andet omfattet en vurdering af, om KU har:

- beskrive forretningsgange for gennemførelse og kontrol med indtægtsdækket virksomhed
- et akkumuleret resultat af den indtægtsdækkede virksomhed, der er positivt
- forretningsgange, der fastsætter krav til prissætningen af den gennemførte aktivitet som indtægtsdækket virksomhed
- oplyst om omfanget af den indtægtsdækkede virksomhed i regnskabet.

Observationer

Vi har konstateret, at KU foretager særskilt registrering af indtægtsdækket virksomhed, og at omfanget af den indtægtsdækkede virksomhed alene udgør 122 mio. kr. svarende til 1,2% af den samlede omsætning.

Det akkumulerede resultat for de seneste fire år udgør 268 mio.kr.

Henset til den indtægtsdækkede virksomheds andel af den samlede omsætning har vi for 3 projekter set, at disse er behandlet i overensstemmelse med KU's retningslinjer og forretningsgange.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Konklusion på udført juridisk-kritisk revision

Vi har i forbindelse med revisionen af ovenstående områder ikke konstateret indikationer på væsentlige regelbrud i forbindelse med dispositioner.

6.2 Forvaltningsrevision

Mål- og resultatstyring

Formål

Formålet er at vurdere, om KU har tilrettelagt passende forretningsgange og interne kontroller, der sikrer, at KU kan rapportere om de mål, der er fastsat af Uddannelses- og Forskningsministeriet i

resultatkontrakten, samt at der er tilrettelagt procedurer, der understøtter udarbejdelse af en retvisende målrapportering.

Afgrænsning

Revisionen omfatter gennemgang af de af KU tilrettede forretningsgange og kontroller for målrapportering, herunder at der er processer for rapportering til øverste ledelsesniveau, og at denne er i overensstemmelse med foretagne registreringer. Gennemgangen har ikke omfattet en vurdering af de forretningsmæssige beslutninger, der er truffet på baggrund af den modtagne information.

Omfang

Revisionen har blandt andet omfattet en vurdering af, om KU har:

- procedurer og kontroller for vurdering af, om resultatrapportering er sket ud fra passende dokumentation
- om der foreligger dokumentation for de oplyste resultater.

Observationer

KU har inden for de undersøgte områder etableret forretningsgange og interne kontroller, der sikrer, at ledelsesinformationen er styringsrelevant og baseret på et validt datagrundlag og dermed medvirker til, at ledelsen på relevante niveauer kan træffe beslutninger i forbindelse med målstyringen.

Konklusion på udført forvaltningsrevision

Vi er i forbindelse med revisionen af ovenstående områder ikke blevet bekendt med forhold, som indikerer manglende sparsommelighed, produktivitet eller effektivitet i formidlingen af KU's midler.

7. Øvrige elementer

7.1 Formelle forhold vedrørende regnskabsaflæggelsen

Vi har revideret institutionens årsrapport og fundet, at denne er udarbejdet i overensstemmelse med lov om statens regnskabsvæsen mv., regler fastsat i Finansministeriets Økonomiske Administrative Vejledninger samt bekendtgørelse nr. 611 af 28/12/2022 om tilskud, regnskab og revision m.v. ved universiteterne.

7.1.1 Institutionens formål

På baggrund af vores revision er det vores opfattelse, at foretagne dispositioner i 2023 i al væsentlighed er foretaget inden for institutionens vedtægtsmæssige formål.

7.1.2 Drøftelser med direktion og bestyrelse om besvigelser

Vi har drøftet risikoen for besvigelser på institutionens øverste daglige ledelse samt formanden for institutionens bestyrelse. Drøftelserne har også omfattet de interne kontroller, som er implementeret for at forebygge disse risici.

Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsrapporten som følge af besvigelser.

Af formelle årsager skal vi desuden forespørge den øvrige bestyrelse om, hvorvidt den har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser. KU har oplyst, at der har været tyveri af kontantbeholdning, og at forholdet er politianmeldt. Den beløbsmæssige effekt heraf er uvæsentlig for vores finansielle revision. KU har som følge heraf indskærpet, at kontantbeholdninger skal holdes på et minimum.

Vi tillader os at anse bestyrelsens underskrift på nærværende protokollat som en bekræftelse på, at bestyrelsen ikke har kendskab til øvrige forhold.

7.2 Ledelsesberetning, målrapportering og anden compliance

Vi har til brug for bestyrelsens overvejelse medtaget visse nærmere informationer om ledelsesberetningen, målrapporteringen og anden compliance.

Vores revision har ikke omfattet ledelsesberetningen i årsrapporten. Revisionsbekendtgørelsen samt paradigmet kræver imidlertid, at vi gennemlæser ledelsesberetningen for at påse, at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og de informationer, som vi i øvrigt er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision.

Denne gennemlæsning omfatter også en vurdering af, om ledelsesberetningen indeholder de oplysninger, som i henhold til revisionsbekendtgørelsen samt paradigmet skal indgå i ledelsesberetningen. Vi har desuden som led i forvaltningsrevisionen foretaget gennemgang af resultatmålrapporteringen.

Vi har kontrolleret, at ledelsen overholder alle pligter i henhold til lovgivningen i relation til revisionsbekendtgørelsen samt paradigmet.

Vi har kontrolleret, at årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med relevante vejledninger.

7.3 Ledelsens regnskabserklæring samt ikke-korrigerede fejl i årsrapporten

---

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har institutionens øverste daglige ledelse afgivet en regnskabserklæring over for os vedrørende årsrapporten for 2023. Heri har de bl.a. erklæret, at

- institutionens ledelse er enig i, at institutionens anlægsaktiver er værdiansat forsvarligt
- der er taget økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsrapporten
- statstilskuddet er anvendt i overensstemmelse med de givne vilkår
- tilskudsgrundlaget er opgjort i overensstemmelse med gældende regler
- institutionens aktiver ikke er pantsat eller behæftet med ejendomsforbehold ud over det i årsrapporten oplyste
- indtægter fra projekter og IDV-aktiviteter er indregnet fuldstændigt og nøjagtigt og er periodiseret korrekt

- der ikke er verserende eller truende erstatningskrav, retssager eller eventualforpligtelser såsom pensions-, kautions- og garantiforpligtelser samt andre økonomiske forpligtelser, herunder leasingforpligtelser, ud over de i årsrapporten anførte, som væsentligt vil kunne påvirke bedømmelsen af institutionens økonomiske stilling
- der ikke er konstateret væsentlige besvigelser i det forløbne regnskabsår, og at institutionens forretningsgange og interne kontroller bl.a. har til formål at forebygge muligheden for besvigelser
- der fra balancedagen og frem til i dag ikke er indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten, og som ikke er kommet til udtryk i ledelsesberetningen.

Der er ikke konstateret fejl i årsrapporten udover de i afsnit 5.1 nævnte ikke-korrigerede fejl, der ikke giver anledning til at modificere konklusionen i vores påtegning.

7.4 Eftersyn af bestyrelsens protokoller og overholdelse af statens regnskabsregler

---

Vi har foretaget kontrol af, at bestyrelsen overholder de pligter, som den i henhold til lovgivningen er pålagt med hensyn til at oprette og føre bøger, fortegnelser og protokoller mv. Endvidere har vi påset, at institutionen på alle væsentlige områder overholder statens regnskabsregler.

7.5 Rapportering til andre myndigheder og underskriftsforhold

---

Vi har foretaget kontrol af, at institutionen har foretaget de påkrævede rapporteringer til de respektive myndigheder, og at årsrapporter og revisionsprotokollater er underskrevet af bestyrelse samt institutionens øverste daglige ledelse.

7.6 Forsikringsforhold

KU er i lighed med tidligere år forsikringsmæssigt dækket af Statens Selvforsikring, hvilket som udgangspunkt betyder, at institutionen selv dækker eventuelle skader.

Vi gør opmærksom på, at institutionen løbende bør evaluere, om der er særlige områder, hvor der kan tegnes særskilte forsikringer. Vi har ikke foretaget en vurdering af, om Statens Selvforsikring yder fuld økonomisk compensation i alle skadesituationer. Ved indtægtsdækket virksomhed dækker Statens Selvforsikring ikke produktansvar og rådgivningsansvar.

Vi har konstateret, at KU har tegnet skadeforsikringer for de bygninger, som KU ejer, i henhold til Universitetsloven § 30 stk. 5.

7.7 Strategi for finansiel risikostyring

Vi har udført følgende handlinger i forhold til KU Strategi for Finansiell Risikostyring (Finansiell strategi):

- Vi har kontrolleret, at KU har en bestyrelsesgodkendt Strategi for Finansiell Risikostyring.
- Vi har kontrolleret, at strategien som minimum indeholder de punkter, som er med i styrelsens standardskabelon til KU's Strategi for Finansiell Risikostyring.

- Vi har kontrolleret, at KU efterlever de mål, som bestyrelsen har godkendt i forhold til finansiering og økonomiske nøgletal.
- Vi har påset, at den finansielle strategi er gennemgået af bestyrelsen, og at bestyrelsen har forholdt sig til, om strategien bliver fulgt, samt om der er behov for en tilpasning af strategien.

Vi har kontrolleret, at bestyrelsen har godkendt KU's finansielle strategi på bestyrelsesmøde den 28. marts 2022. Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

7.8 Bestyrelsesgodkendte vedligeholdelsesplaner ift. bygninger

---

Vi skal påse, at KU har udarbejdet en flerårig plan til sikring af, at der sker en forsvarlig vedligeholdelse af bygninger – for ejede bygninger gælder det hele bygningen, mens det for lejede bygninger alene er den indvendige del af bygningerne. Der er udarbejdet vedligeholdelsesplaner dækkende en periode på minimum 10 år i form af investerings- og moderniseringsplan. For de lejede lokaler er det kun indvendig vedligeholdelse, som KU står for, og der er ikke udarbejdet en egentlig vedligeholdelsesplan, men der tages stilling til den løbende vedligeholdelse ved budgetlægning for det enkelte år.

Vi har påset, at KU har en vedligeholdelsesplan, der er bestyrelsesgodkendt den 14. december 2023. Vi anbefaler, at KU øger detaljeringsgraden i investerings- og moderniseringsplanen, så den som minimum viser plan for vedligeholdelse på bygningsniveau.

7.9 Redegørelse vedrørende forskningsinfrastruktur

I henhold til styrelsens brev af 1. december 2015 skal vi redegøre for vores undersøgelser vedrørende universitetets forskningsinfrastrukturer, herunder hvorledes det hos KU sikres, at statsfinansieret forskningsinfrastruktur alene anvendes accessorisk til universitetets indtægtsdækkede virksomhed.

Forskningsinfrastruktur skal i denne sammenhæng forstås som anlæg, der anvendes i forsknings-sammenhæng.

KU udarbejdede i 2022 en opgørelse over forskningsinfrastruktur. Opgørelsen viser, at de enkelte fakulteter hver især holder sig under grænsen på 20% for anvendelse af forskningsinfrastruktur i økonomisk aktivitet. KU har vurderet, at opgørelsen fra 2022 kan anvendes for vurderingen i 2023. KU vil i 2024 udarbejde en opdateret opgørelse til brug for vurderingen.

Vi har påset, at KU har foretaget vurdering af, hvor stor en andel af de enkelte forskningsinfrastrukturers kapacitet, der anvendes til økonomisk aktivitet, og at den økonomiske aktivitet er vurderet til alene at være accessorisk.

På baggrund af at den indtægtsdækkede virksomhed udgør en begrænset del af KU's almindelige virksomhed, er det vores vurdering, at der ikke er væsentlig indikation på, at omfanget af anvendelsen af forskningsinfrastruktur er andet end accessorisk til KU's almindelige virksomhed.

Det er vores vurdering, at universitetet har foretaget den krævede vurdering af anvendelsen af forskningsinfrastruktur, og vi har ikke bemærkninger til denne.

7.10 Datterselskaber

KU har 100% ejerskab i UCPH Ventures A/S. Der henvises til afsnit 5.4 for beskrivelse af de udførte handlinger og konklusionen herpå.

7.11 Regnskabsinstruks

Det er vores vurdering, at regnskabsinstruksen pr. februar 2022 i hovedtræk efterlever de af Økonomistyrelsen fastsatte retningslinjer. I henhold til afsnit 3 i regnskabsinstruksen skal denne opdateres årligt, hvilket KU ikke har imødekommet i 2023 grundet ressourcemangel. Der er dog udarbejdet et gennearbejdet udkast til regnskabsinstruksen for 2023. KU forventer at opdatere regnskabsinstruksen i løbet af 2024.

På baggrund af vores gennemgang af den gældende regnskabsinstruks og udkast til regnskabsinstruksen for 2023 er det vores anbefaling, at KU fortsat har fokus på implementering og efterlevelse af de nye afsnit i regnskabsinstruksen. Eksempelvis er det konstateret, at afsnit 3.1 Det interne kontrolsystem og 3.2 Vedligeholdelse af det interne kontrolmiljø omtaler generelle aktiviteter som risikovurdering, proces omkring tilrettelæggelse af kontrolaktiviteter og opfølgning på kortlagte risici, der fortsat ikke fuldt ud gennemføres som beskrevet.

Ledelsen har oplyst, at årsagen til manglende efterlevelse af regnskabsinstruksen til fulde skyldes, at Fællesadministrationen (FA) oplever ressourcemangel til at udføre dele af de tildelte opgaver.

7.12 Retningslinjer for god finansiel kontrol

De statslige retningslinjer for god finansiel kontrol går i retning af øget dokumentation for de foretagne risikovurderinger. Vi har i forbindelse med revisionen konstateret, at KU i lighed med sidste år ikke har et dokumenteret overblik over iboende risici og interne kontroller i de finansielle processer udarbejdet efter Økonomistyrelsens vejledning om finansiel kontrol. En kortlægning af risici og kontroller har flere fordele, herunder vil det give et overblik over områder, der enten har for mange eller for få kontroller tilknyttet. Kortlægningen af dette vil sikre en bedre udnyttelse af ressourcer og sikre et mere effektivt ledelsestilsyn under hensyntagen til de forskellige forsvarslinjer. KU har i starten af 2024 iværksat planlægningsarbejdet for at imødegå observationen og forventer at følge op på forholdet i løbet af 2024.

8. Opfølgning på bemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater

Vi har som led i vores revision fulgt op på revisionsbemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater, der er omtalt i revisionsprotokollat af 12. april 2023 og 27. oktober 2023:

Observationer fra tidligere år	Status 2023
<p>Revisorerklæringer vedrørende eksternt finansierede projekter (12. april 2023, punkt 6)</p> <p>Vi har i 2022 afgivet 51 særskilte erklæringer vedrørende projekter for EU samt andre eksterne bevillingsgivere om anvendte projektmidler, hvoraf 35 af erklæringerne har givet anledning til en eller flere bemærkninger. På de 35 projekter er der i alt 60 fremhævelser eller bemærkninger. For de 35 projekter er fejlene blandt andet relateret til brugen af time sheets. Fejlene vedrører primært formalia (overholdelse af frister, rettidigt udfyldte og godkendte time sheets mv.).</p> <p>Det er fortsat vores vurdering, at KU med fordel kan styrke processerne og forsvarslinjer omkring den formelle administrative projektstyring, og vi anbefaler, at området tages med i overvejelserne om fremtidig organisering. I lyset af det store antal bemærkninger til de konkrete projektrevisioner har Deloitte og KU i samarbejde udvalgt underemnet Håndtering af eksternt finansierede projekter til plantemaet Aktivitets- og ressourcestyling. Formålet med underemnet er at identificere eventuelle svagheder og forbedringspunkter i den måde, som KU håndterer eksternt finansierede projekter på. Der henvises til afsnit 4.5 for en konklusion på området.</p> <p>Vi anbefaler desuden, at KU øger fokus på at gennemgå de administrative krav og indgå i dialog med bevillingsgiver på et tidligere tidspunkt for at opnå en evt. dispensation fra krav, der ikke kan indpasses i KU's administrative processer.</p> <p>KU har oplyst, at det på baggrund af analyse udarbejdet af BCG har igangsat vurderinger af KU's organisering, som kan have betydning på projektområdet. Vi vurderer, at KU har iværksat initiativer til at forbedre projektområdet og imødegå vores observation samt anbefalinger.</p>	<p>Vi har i 2023 afgivet 48 (51 i 2022) særskilte erklæringer vedrørende projekter for EU samt andre eksterne bevillingsgivere om anvendte projektmidler, hvoraf 22 erklæringer har givet anledning til en eller flere bemærkninger, svarende til 46% (69% i 2022). På de 22 projekter er der i alt 29 exceptions eller revisionsbemærkninger.</p> <p>For 17 ud af de 22 projekter er fejlene blandt andet relateret til brugen af time sheets. Fejlene vedrører primært formalia (overholdelse af frister, rettidigt udfyldte og godkendte time sheets mv.).</p> <p>Det er fortsat vores vurdering, at KU med fordel kan styrke processerne omkring den formelle administrative projektstyring, og anbefaler, at området tages med i overvejelserne om fremtidig organisering. Vi anbefaler desuden, at KU øger fokus på at gennemgå de administrative krav og indgår dialog med bevillingsgiver på et tidligere tidspunkt for at opnå en evt. dispensation fra krav, der ikke kan indpasses i KU's administrative processer. Eksempelvis stiller nogle fonde krav om anvendelse af afvigende timenormer, redegørelse for afvigelse i forhold til fastsatte standard-satser, opgørelse af lønomkostninger uden dækning for ferie og sygdom, samt særlige krav til godkendelse af indregnede omkostninger mv.</p> <p>KU har udarbejdet oplæg til administrationsreformen, der er præsenteret for bestyrelsen den 3. oktober 2023, og projektet er overgået til designfasen, der løber frem til ultimo juni 2024. Administrationsreformen forventes at styrke og ensarte den fælles service på KU, som også omfatter projektområdet. Herudover har KU siden december 2022 iværksat arbejde relateret til udbedringen af revisionsbemærkninger på eksternt finansierede projekter.</p> <p>Punktet holdes på baggrund af ovenstående åbent.</p>

Aktivitets- og ressourcestyring (eksternt finansierede projekter) - (12. april 2023, punkt 4.5)

I lyset af det store antal bemærkninger til de konkrete projektrevisioner har Deloitte og KU i samarbejde udvalgt underemnet Håndtering af eksternt finansierede projekter til plantemaet Aktivitets- og ressourcestyring for 2022. Formålet med underemnet var at identificere eventuelle svagheder og forbedringspunkter i den måde, som KU håndterer eksternt finansierede projekter på.

Vi identificerede en række forbedringspunkter relateret til faserne pre-award, drift og afslutnings- og regnskabsafklæggelse. Vi har konkret konstateret svagheder relateret til beskrevne forretningsgange, overholdelse af tilsagnsskrivelse og kvalitetssikring. Herudover har vi konstateret mangler vedrørende overholdelse af bevillingsskrivelser, særligt for EU-projekter.

Vi har i forbindelse med vores revision for 2023 forespurgt KU om konkrete tiltag for at imødegå vores observationer relateret til håndtering af eksternt finansierede projekter. KU er meget opmærksomme på de udfordringer, som vi har afdekket i forbindelse med revisionen. Det er derfor i det daglige arbejde løbende et fokusområde med henblik på at sikre fortsat øget overholdelse af retningslinjer samt øget vidensniveau om de gældende regelsæt og værktøjer – både fællesadministrativt og på fakultets- og institutniveau.

Organiseringen af projektområdet er en del af arbejdet i den reform af universitetets administration, der pågår i 2023/2024. Det er derfor KU's vurdering, at denne organisering bør være udført, før der kan designes nye processer og vurderes implementering af nye større interne kontroller og/eller kontrolenheder.

Vi vil konkludere på området i forbindelse med den løbende revision for 2024.

Feriepengeforpligtelse – (12. april 2023, punkt 3):

KU har beregnet feriepengeforpligtelsen i overensstemmelse med Økonomistyrelsens vejledning. Vi har foretaget kontrol af restferie og særlige feriedage. Desuden har vi kontrolleret KU's præsentation af forpligtelsen i årsrapporten.

KU's nye personalesystem KUPA er ikke i stand til at levere et tilstrækkeligt pålideligt datagrundlag for beregning af restferie pr. 31. december 2022 som følge af emigrering og registreringsudfordringer. KU har derfor foretaget et skøn over det forventede antal feriedage. KU's skøn er, at der er 16 skyldige feriedage (2021: 16,82 feriedage) pr. 31. december 2022, inkl. særlige feriefridage.

Vi har vurderet de skøn, som indgår i beregningen, og kan tilslutte os KU's indregning af feriepengeforpligtelsen pr. 31. december 2022.

Vi anbefaler KU følger udviklingen i antal feriedage tæt og har fokus på at kvalitetssikre data, der anvendes ved opgørelsen, når KUPA-systemet er fuldt ibrugtaget.

KU har løst tidligere udfordringer med det nye personalesystem KUPA, der ikke var i stand til at levere et tilstrækkeligt pålideligt datagrundlag for beregning af restferie. KU har dog valgt at beregne feriepengeforpligtelsen på baggrund af restferiedage opgjort pr. 31. december 2022, da KU har vurderet, at restferiedagene for 2022 er mere retvisende grundet mulige forsinkelser i medarbejdernes indsendelse af ferieskemaer og feriregistranternes registrering af samme ferie.

KU har opgjort skyldige feriedage til 15,41 restferiedage (16 restferiedage i 2022).

Vi har vurderet de skøn, som indgår i beregningen, og kan tilslutte os KU's indregning af feriepengeforpligtelsen pr. 31. december 2023.

I forbindelse med regnskabsafklæggelsen for 2024 vil KU sikre, at data vedrørende restferiedage ultimo 2024 er klar rettidigt, og derved anvende aktuelle data. Vi følger op på forholdet i forbindelse med revisionen for 2024.

Indkøbspolitik – (12. april 2023, punkt 4.4):

Det skal bemærkes, at KU's indkøbspolitik senest er revideret i 2015. KU og udbudsmodeller har udviklet sig meget siden 2015, hvorfor det anbefales, at politikken genbesøges og tilpasses eksempelvis i forbindelse med den igangværende administrationsreform, med afsæt i BCG-analysen.

Vi har i forbindelse med revisionen for 2024 konstateret, at der ikke foreligger en opdateret og godkendt indkøbspolitik. KU har oplyst, at indkøbspolitikken udarbejdes i forlængelse af administrationsreformen.

Vi følger op på forholdet i forbindelse med revisionen for 2024.

9. Revisors ydelser samt uafhængighed

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokollat af 27. oktober 2023 har vi efter anmodning fra institutionens ledelse udført følgende opgaver:

- Øvrige revisionsopgaver, herunder påtegning af diverse projektregnskaber og indberetninger
- Assistance vedrørende diverse regnskabsmæssige forhold
- Projektøkonomibistand
- Assistance i forbindelse med nyt SIS
- Diverse assistance til fakulteter
- Assistance i forbindelse med strategiske fremskrivninger og likviditet
- Konsulentbistand vedrørende KU's reformprogram

Vores arbejde i forbindelse med ovennævnte har ikke givet anledning til bemærkninger.

10. Underskriftsforhold

Med henvisning til Erhvervsstyrelsens udstedte erklæringsbekendtgørelse skal vi anføre:

- at vi opfylder lovgivningens krav til revisors uafhængighed, og
- at vi under vores revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

København, den 5. april 2024

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lars Hillebrand
statsautoriseret revisor

Christian Dahlstrøm
statsautoriseret revisor

Side 810 – 836 af revisionsprotokollatet er fremlagt på bestyrelsesmødet den 5. april 2024

Rektor, universitetsdirektør og bestyrelsen

Henrik C. Wegener
rektor

Søren Munk Skydsgaard
universitetsdirektør

Merete Eldrup
formand

Dorte Brix

Jesper Grodal

Jan S. Hesthaven

Signe Berner Johansen

Ulrik Vestergaard Knudsen

Kevin Hangaard Olesen

Pia Quist

Lars Rasmussen

Ulla Tofte

Birgitte Vedersø